

שו מפעם לפעם להשלים אותן בהצהרות חדשות ומפורטות. כל נסיון של סניגוריהם לסתור במהלך המשפט מהודעותיהם של הנאשמים יתקל כמובן בהתנגדותה החריפה והמוצדקת של הדינה. "אי אפשר היה להפסיק אותם. הם דיברו כל כך הרבה עד שהיינו צריכים לבקש אותם לשתוק. זו הפעם הראשונה שאני רואה נאשם ברצח בכחיה תחילה מדבר כל כך הרבה", אמר אחד הקצינים שטיפלו בתיק רצח קסטנר.

היחיד שלא הוציא מלה מפיו, ושמע להר"ח פרקליטו ולנסיונו ההתיק במשפטי מחתרת, היה הנאשם הראשון. יוסף מנסק, איש לח"י וחתי, שתק כדג. הוא המשיך לשתוק גם במהלך החקירה, סקר במבטי לעג ערים את העדים, חייך כשהוזכר שמו וגער באקשטין שניסה לקשור אתו שיחה. "אני לא מכיר אותו. מה הוא רוצה ממני?" שאל מאחד העתונאים.

נשואי לכיש רחל ומקי רוזין. חבל עליו....

מכשיר עיוור. סיפוריהם של אקשטין ושמר היו זהים, השלימו האחד את השני. ס.מ.מ. צבי אהרוני, שהופיע במדי צבא ב' משפט מחתרת צריפין והעביר אחר כך את מושבו ללשכת הקת"ם במטה הארצי של המשטרה, הקריא את עדויותיהם במבטא ברור ונמרץ. הוא סיפר על הודאתו של שמר, שתירץ את השתתפותו ברצח לאחר שאקשטין איים עליו שסופו יהיה "כסופו של קסטנר" ו"שהוא לא משחק ילדים. אין אפשרות לסגת".

אקשטין, סיפר אהרוני, היה דברן פחות. הוא שתק במשך כמה ימים, הסכים להודות ברצח רק לאחר שמכונת משטרה הסיעה אותו על פני הדרך שהוא ושמר עשו מהי מיפגש ועד לביתו של קסטנר.

"שברת את לבי", אמר אקשטין לאהרוני, "אני מוכן לשלם את המו"ר". המחיר זה צפוי לאקשטין ולחבריו היה מאסר עולם. עובדה זו לא הרתיעה אותו. הוא הודה בפני רמ"ח אפרים הופשטר על השתתפותו הפעילה ברצח, המשיך את הודאתו על פני ארבעה עמודי נייר גדולים, בכתב יד עגול וצפוף. פרטי ההודאה: הרצח תוכנן על-ידי מנסק, שלא הסביר לאקשטין מדוע צריך דווקא לרצוח את קסטנר במקום לבצע את התוכנית הקודמת: שוד בנק.

אקשטין טען שהכיר את מנסק במיעוץ סולם. הוא נקשר אליו בזכות דעותיהם המשותפות נגד המשטר הקיים במדינת ישראל. הקשר היה כל כך הדוק עד כי, לבסוף, הפך אקשטין ל"מכשיר עיוור בידי אדם שלא טובתי עמדה לנגד עיניו. הייתי קרוב".

גילוי הקלפים. עדי התביעה עלו וירדו בזה אחר זה מדוכן העדים. היו אלה עדי ראייה לגניבת הגיפ, חברתו של אקשטין, חוקרי משטרה ומומחים מקצועיים לבליט טיקה ("אני בוגר קורס התכתבות עם הי מכוון למדע שימושי בשאלתה, עני תעודת גמר"), לטביעת אצבעות ולשחזור. הסניגורים, מסק קריצמן, אלכסנדר טל ויעקב הניגמן לא השתתפו במהלך המשפט. כשסיימה התביעה את שאלותיה, עני שלושתם בזה אחר זה: "אין שאלות". היה זה קח ההגנה הרגיל במשפטים בהם משאירה ההגנה את קלפיה בחוץ עד למשפט עצמו. ההגנה העדיפה לראות קודם את קלפי ה. תביעה בחקירה המוקדמת, לצאת להתקפת הנגד בבית המשפט המחוזי.

התיישבות

מגיפה בלכיש

לכל משק ספר יש בעיות וצרות משלו. משק אחד סבל ממכת המטננים, שני בחור סר מים, בשלישי בעית הדיור מטרידה ובי אחר מעיק מחסור הידיים העובדות. להיאחז זות לכיש יש מכה משלה — מכת הנשואין. לפתע פתאום דבקה מהלה מזרח בבני זר היאחזות, כולם בני תנועת המושבים בגיל ממוצע של 21 שנה, ותוצאותיה מרגשות מיד — נאשם מחליטים להתחתן.

כל עוד מקיים משק הספר חתונה פעם בשנה, אין כל אסון בכך. אולם כשהחברה מתחילים להתחתן בסיטונות, מתחילה נכונת התמוטטות מאיימת על המשק ומה עוד כשי המשק צעיר.

ניצני מגיפת החתונות התגלו בהיאחזות לכיש לפני תשעה חודשים, שעה ששני זוגות צעירים הודיעו שהם עומדים על זעתם לערוך חופה כדת משה וישראל. איש לא חזה אז מראש מה תהייה התוצאות. לא עבר רו שלושה חודשים ושני זוגות נוספים הודיעו על כוונתם לערוך טבעות. עוד אלה מדברים ושני זוגות נוספים כבר הודיעו שהם מתכוונים להזמין את הוב והקרבנים.

כשראו רחקי המשק שבמצב כזה עלול המשק לפשוט את הרגל ולהפוך מקיבוץ של עובדי אדמה לחברה לעריכת חתונות בערבון מוגבל, ישבו ומצאו עצה. התקבלה החלטה מפורשת: המשק אינו עורך יותר חתונות בודדות או זוגיות. רק חתונות משור לשות יובאו מעתה בחשבון. האיום היה רציני, אגודת רחקי המשק החלה לנשם לרוחה. אולם לא עברו ימים רבים ושלושה זוגות ביקשו רשות להינשא.

הרב ההגון. וכך שוב המה השבוע משק לכיש, השוכן מול התל היסטורי, ממאות קרובי משפחה מכל רחבי הארץ. לא חסרו בהם הדוד היקה של אחד החתנים שלא שכח להביא עמו במזוזה חליפת ערב ועניבת פרפר, וגם לא הסבתא בת ה-70 מכפר ויתקין שהופיעה במכנסים ארוכים.

טקס הנשואין של שלושת הזוגות היה האכזרי והנורא שבטקסי הנשואים שנערכו בלכיש מיום הקמתה. הוא החל במסדר זבל חגיגי של אגודת הרחקים המקומית המצ' טמקה. בפעם האחרונה התחננו נשיאי ה' אגודה בפני החתנים לשוב מורכס הרעה, בדמעות וביללות הסבירו להם את פשר ה' צעד הגורלי שהם עומדים לעשות.

שום דבר לא עזר. בזה אחר זה עלו שלר שת הזוגות אל החופה שנישאה על גבי קל' שונים ורובים. לפני חתימת הכתובה עוד צעקו כל הזכרים: "אל תחמלו! אל תחמלו!" כשהחל זוג אחד להתנסק פילחה צעקה את האויר: "אל תוריד לה את השפם!" וכש הסתיים הטקס נאנחו כולם: "עוד אדם הגון הלך".

היחיד שלא התמצא כל כך בענינים היה הרב שלום אהרן, שבא מאשקלון לערוך את הקידושין. כאשר סיים הרב את קידושי רחל ומקי רוזין שמע את הנאשם סביבו נאנחים: "חבל עליו, היה אדם הגון". הרב מטוסליהפאות הפנה את ראשו ואמר בכעס: "ברוך השם אני נשוי ואני עוד אדם הגון".

קוץ בצברית. בין 600 בנות הח"ן שהשתתפו השבוע בצעדה לירושלים בלטה סמלת אופירה ארז, שצעדה ביחידת בנות הנח"ל. למרות שאופירה נושאת את התואר צברית '66, לא היתה מחוסנת בפני קוצים ויבלות ברגליים. בחניה הראשונה נזקקה לטיפול החובשת, אך למרות כאביה החזקים, המשיכה לאחר מכן בצעדה עד לירושלים ללא כל תקלה.

אנשים

גנראל שורר

שי מיוחד במינו שלח השבוע כפר חב"ד שפירי לאזהריו: חברי ונכנסת אברהם הרצפנדל ויונה כפה והמוכר הכללי של ההסתדרות פנחס לבון קיבלו כל כלי אהר, באריוה מיוחדת, שלוש מצות שמורות ואפויות ביד, לליל הסדר. . . ראש הממ"ד שלה דוד ברגורין פגש לא מכבר את עורך דבר חיים שורר ונוכר בה ב ישן: "מתי תחזיר לי את הספר 'The Army' (הצבא) שלקחת ממני לפני חצי שנה?" שאל. "לפי הזמן שאתה מחזיק אותו, כבר יכולת להיות גנראל". . . אחד מחברי שהבוקר שנשאל השבוע כיצד מרגישים חברי המשק אחרי הנסיגה, ענה: "מפתחים! מדוע מפח' דים? המשך החבר להסביר: "מפתחים שפודה ברגורין תחזור עכשיו לי משק". . . בשונו מפארים סיפר השבוע שרהאיצור לוי אשכול, כי לפני זאת ביקש אותו ראש ממשלת צרפת ג'י מולדה להשפיע על בנותיו, שביקרו בישראל, כי לא ישכחו לכתוב כמה מלים לאבא. . . עתונאי שרצה לברר אם יש אמת בדיעה כי הוצע לד"ר יגאל ירון להיות שגריר ישראל בארצות-הברית, פנה אל משרד-החוץ ושאל,

פסוקי השבוע

- ראש הממשלה דוד ברגורין, בנאום בכנסת: "בין ביקורת פסולה וחוסר ביקורת אני בוחר בביקורת פסולה."
- ח"כ חרות ד"ר יוחנן בארז, בדיון בקול ישראל על הנושא תפקידה של האופוזיציה במדינה: "חושבני כי תפקידה העיקרי של האופוזיציה — להיפך לשלטון."
- שרהאיצור לוי אשכול, בהסבירו מדוע קיצר את שהותו בפאריס: "אין מלכות אחת נוגעת בחברתה. המלכה האנגלית עמדה להגיע לבירה הצרפתית, ועל כן נאלצתי לפנות את פאריס."
- שרהדוואר ד"ר יוסף בורג, לאחר שרבה גובר התלוננה בפניו, בשעת ביקורו בחבל לכיש, על חבלת-הלידה הקשים של המתישבים במקום: "כשעוסקים בהולדת חבל, יש חבלילידה."
- שרת הבריאית ישראל ("יולק") ברוזלי, בתשובה לשאלתה מדוע אינו מרבה לשלוח רופאים ליישובי הספר: "לכל רופא יש לפחות 20 חברי כנסת שבאים אלי לבקש בשבילו עבודה דווקא בתל-אביב."
- שרת-החוקן גולדה מאיר, בהתנוונה בשעת החיכוך על תקציב משרד-החוקן בפני הביקורת שנמתחה על ההסברה הישראלית בעולם: "בזמן מבצע טיני בלבד הופצו למעלה מ-140 אלף חוברות הסברה."
- ח"כ חרות מנחם בלון, בדיון על תקציבי משרד ראש הממשלה ומשרד-החוקן: "אנו נהיה מוכנים להצביע רק בעד סעיף אחד בתקציבי שני המשרדים: עבור העומדים בראשם — פנסיה."
- ד"ר ישראל ("אדד") שייב, בכינוס התניך בירושלים: "אין להגשים בארכיולוגיה, כי במקום להחיות מתים יש בה כדי להמית את התניך הניי."
- הקומיקאים דו"גיא ושומואכר, על ח"כ מקי ד"ר משה סנה: "הוא נכנס בריתו של אברמוב אבינו."

בשיטת הסניגוריה, אם נכון הדבר שגרייר ישראל בארצות-הברית אבא אבן יחליף את ירון בהנהלת חפרות חצור. השיב ברצינות רבה דובר משרד-החוץ משה לשם: "לפי מיטב ידיעתי, אבא אבן איננו ארכי אולוג". . . המיליונר הלוחם סם דובינר, העסיק עתה 16 שעות ביממה במאבקו ה' נמרץ נגד המועצה לשינוק פרייהדר, וזוהקף השבוע מן העורף. בתו הקטנה באה אליו וטענה, כי בבית-הספר אמרו לה שאבא שלה הוא האדם העשיר ביותר בישראל. אם כך, רצחה הבת לדעת, למה היא מקבלת רק שתי לירות לחודש כמייכיס, בעוד שבת הזונני מקבלת ארבע לירות? . . . קריאת הבנינים הגסה של ח"כ מפא"י דוד הכהן כלפי ח"כ מקי ד"ר משה סנה (שינופס"י) מופיעה בדברי הכנסת בצורת שתייה מקפים. בינתיים שלח זכהן מכתב התנצלות לסנה, בו ביקש סליחה על שלא שלט בעצמו.

מלחמה, שווא ורמטכ"ל

לאחר ביקור בהצגת הבימה, יומנה של אנה פראנק, נכנס ראש הממשלה דוד ב' ברגורין אל מאחורי הקלעים ופתח בשיחה ערה עם השחקן שמואל ("מולה") ר' דנסקי, בהעלותו זכרונות מן הימים בהם הזומן עלידי מסתו של מפקד צבאות ה' כיבוש באירופה, הגנראל דווייט דוד אייזנהואר, לביקור במחנות הפליטים ה' יהודיים באירופה, מיד לאחר שחרורה. . . את ההזדמנות ניצל גם הכמאי של אנה פראנק, ישראל בקר, ששאל את ראש הממשלה אם כדאי לדעתו שבחיבת תצוג המחזה זה בשעת סיורה בפאריס בקרוב. ביגוי היררר מעט ואחר כך השיב: "למה לא?". . . בפגישה מקרית השבוע בקפה תל-אביבי בין הצייר שמעון צבר לבין שרהדוואר ד"ר יוסף בורג, נסבה השיחה על הנשא העיקרי המשותף לשניים: בוליום. צבר, שהוא בולאי נלהב, שאל את שרהדוואר מדוע טרם הוצא לאור בול הנושא את תמונת הצבר. השיב בורג: "קוצי הצבר ינקבו את הבול ויפסלוהו". . . תשואות קידמו את פניו של הרמטכ"ל משה דיין כשהופיע השבוע, בלחית אשתו רות, לי הצגת הבכורה של הסרט מלחמה ושלום. בין השאר, נאלץ דיין להקשב לדבריו של אחד מגיבורי הסרט, הנסיך ז'ולקונסקי, שיעץ לבנו: "אל תלך לשרת במטכ"ל, כי ה' אויירה שם מנותח". . . הקומפוזיטור קראל סלומון, המוכר היטב למאזיני קול ישראל, התגלה השבוע מצידו הבלתי-מוכר: בבטאון הגנדה החקלאית לנידול עי"בית, שהוא חבר בה, מתפרסם שיר מפרי עטו שבחה והז'.